

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki

Yhteistoiminta-alue Jämsä-Kuhmoinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta

xx.xx.202

Sisällysluettelo

1 Mitä toimeentulotuki on.....	2
1.1 Etuuden osat	2
1.2 Toimeentulotuen hakeminen	2
2 Perustoimeentulotuki	3
2.1 Perusosa	3
2.2 Muut perusmenot.....	3
2.3 Kiireellinen perustoimeentulotuki	4
3 Täydentävä toimeentulotuki.....	4
3.1 Harkinnanvaraisen toimeentulotuen menot (aakkosjärjestys)	5
3.1.1 Edunvalvontapalkkio ja maistraatin tilintarkistuskasvu	5
3.1.2 Erikoislääkärin käyntimaksu.....	5
3.1.3 Hammasproteesi	5
3.1.4 Harrastusmenot	5
3.1.5 Hautauskulut ja muut henkilön kuolemaan liittyvät asiat	5
3.1.6 Henkilöllisyystodistus tai passi.....	7
3.1.7 Kodinhankinnat	7
3.1.8 Lapsen tapaamisista aiheutuvat kustannukset.....	7
3.1.9 Hyvinvointilääkkeet, ehkäisy ja rokotteet	8
3.1.10 Matkakulut.....	8
3.1.11 Muutosta aiheutuvat kustannukset.....	8
3.1.12 Opiskelusta aiheutuvat kustannukset.....	8
3.1.13 Paperittomat.....	9
3.1.14 Perhejuhlat.....	9
3.1.15 Raivaussiivoukustannukset ja ylläpitosiivous.....	9
3.1.16 Ruokaliput	9
3.1.17 Sairaudesta johtuvat tavanomaista suuremmat ravintokulut.....	9
3.1.18 Sakot ja vahingonkorvaukset	10
3.1.19 Palveluasuminen ja palveluasumisen ateriamaksut	10
3.1.20 Tuettu loma.....	10
3.1.21 Vaatteet	10
3.1.22 Vuokravakuus.....	10
3.1.23 Vuokravelka	10
4 Ehkäisevä toimeentulotuki	11
5 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	11

1 Mitä toimeentulotuki on

Toimeentulotuki on toimeentulotuesta annetun lain [Toimeentulotukilaki](#) 1997 (jäljempänä toimeentulotukilaki) 1 §:n mukaan sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta.

1.1 Etuuden osat

Toimeentulotuki koostuu perustoimeentulotuesta, täydentävästä toimeentulotuesta ja ehkäisevästä toimeentulotuesta.

Kela ratkaisee perustoimeentulotuen, johon kuuluvat perusosa ja muut perusmenot. Perustoimeentulotuen määrä perustuu toimeentulotukilaissa määriteltyjen menojen ja käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotukseen. <http://www.kela.fi/toimeentulotuki>

Kunta myöntää tarveharkinnan perusteella täydentävää toimeentulotukea ja ehkäisevää toimeentulotukea.

1.2 Toimeentulotuen hakeminen

Toimeentulotuki myönnetään hakemuksesta [Toimeentulotukilaki/1997/19971412](#) Perustoimeentulotukihakemus tehdään Kansaneläkelaitokselle, joka tekee hakemuksen perusteella päätöksen perustoimeentulotuesta. Samalla hakemuksella voi hakea sekä perustoimeentulotukea että täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

Tällainen menettely on katsottu tarkoituksenmukaiseksi sen vuoksi, että hakijan tulot ja varat otetaan toimeentulotukilain 6 §:n mukaan huomioon ensin perustoimeentulotukea myönnettäessä. Hakijan oikeus perustoimeentulotukeen tulee selvittää ensin, ennen kuin voidaan ottaa kantaa hakijan oikeuteen saada täydentävää toimeentulotukea.

Kela siirtää hakemuksen kunnan käsiteltäväksi siltä osin, kuin hakemus kohdistuu täydentävään tai ehkäisevään toimeentulotukeen (TTL 14 d §), jos hakija on sitä pyytänyt.

Jos asiakas hakee vain täydentävää toimeentulotukea, hän voi tehdä hakemuksen suoraan kuntaan siinä tapauksessa, että hänen perustoimeentulotukensa on käsitelty Kelassa samalle ajalle kuin, mille hän hakee täydentävää toimeentulotukea. Kunnan sosiaalitoimen työntekijä tarkistaa perustoimeentulotuen myöntämistä koskevat tiedot yhteiskäyttöjärjestelmä Kelmun kautta.

Kunta voi myöntää ehkäisevää toimeentulotukea riippumatta siitä, onko Kelassa tehty päätöstä perustoimeentulotuesta.

2 Perustoimeentulotuki

http://www.kela.fi/kelan-etuusohjeet_ohjeet-etuuksittain

> Toimeentulotuki

Kelan vastuulle kuuluu perustoimeentulotuen ratkaiseminen, johon sisältyvät perusosa ja muut perusmenot, joita ovat mm. välttämättömät ravinto-, terveydenhoito- ja asumismenot.

<http://www.kela.fi/toimeentulotuki-mihin-menoihin>

Täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon muut kuin muihin perusmenoihin kuuluvat asumisesta aiheutuvat menot (7 b §). Lisäksi otetaan huomioon henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot.

2.1 Perusosa

Perusosalla katetaan <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-mihin-menoihin>

- ravintomenot
- vaatemenot
- vähäiset terveydenhuoltomenot
- henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot
- paikallisliikenteen käyttö
- sanomalehden tilaus
- puhelimen ja tietoliikenteen käyttö
- harrastus- ja virkistystoiminta
- sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Asiakas voi päättää itse, mihin hän perusosansa käyttää eikä siitä pyydetä selvityksiä.

2.2 Muut perusmenot

Perusosalla katettavien menojen lisäksi muina perustoimeentulotuen menoina otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon:

1) yleisestä asumistuesta annetun lain [\(938/2014\)9§:ssä](#) tarkoitetut asumismenot, muun kuin yhtiömuotoisen omistusasunnon välttämättömät hoitomenot <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-asumismenot> sekä välttämättömät asuntoon muuttoon liittyvät menot <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-muuttokustannukset> ja <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-vuokravakuudet>

2) taloussähköstä aiheutuvat menot

3) kotivakuutusmaksu

4) muut kuin perusosaan sisältyvät terveydenhuoltomenot <http://www.kela.fi/toimeentulotuki-terveydenhuoltomenot>

5) lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot
<http://www.kela.fi/toimeentulotuki-lasten-paivahoito-ja-koululaisten-iltapaivatoiminta>

6) lapsen tapaamisesta lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle aiheutuvat menot siltä osin, kun ne perustuvat kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen vahvistamaan sopimukseen tai tuomioistuimen päätökseen.

7) välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustus-asiakirjan hankintamenot.

2.3 Kiireellinen perustoimeentulotuki

Kun hakijan toimeentulotuen tarve on kiireellinen, hakemus on käsiteltävä hakemuksen saapumis- tai sitä seuraavana arkipäivänä. Hakijan on tällöin asioitava Kelan palveluneuvojan kanssa henkilökohtaisesti joko puhelimitse tai toimistossa ja esitettävä perusteet kiireellisyydelle. Kelan toimeentulotuen etuusohjeessa kiireellinen toimeentulotuki määritellään seuraavasti: ”Kiireellinen hakemus on kysymyksessä esimerkiksi äkillisessä elämäntilanteen muutoksessa, jossa seurauksena on yllättävä rahattomuus. Kiireellisen tuen tarve voi syntyä esimerkiksi alla mainituilla perusteilla:

- sähkönsaanti tai lämmitys vaarantuu
- akuutit lääketarpeet
- häätö tai häätöuhka, akuutti tarve
- matkakulut (sairaalan paluukyyti)
- sairastuminen tai onnettomuus (sairaalahoito, tulipalo)
- perhekriisi (ero tai perheväkivalta, läheisen kuolema)
- rikoksen uhriksi joutuminen.

Kelan palveluaikojen ulkopuolella kunta voi myöntää ehkäisevää toimeentulotukea kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi poikkeustilanteissa ilman, että asiakkaan oikeutta perustoimeentulotukeen on ensin arvioitu ja ratkaistu Kelassa. Virka-ajan ulkopuolella ennakoimattomat tilanteet arvioidaan sosiaalipäivystyksessä ja sieltä voidaan tarvittaessa myöntää ehkäisevää toimeentulotukea.

3 Täydentävä toimeentulotuki

Kunta päättää täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta.

Täydentävän toimeentulotuen tarkoitus on huomioida henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvia menoja, joilla voidaan edistää itsenäistä suoriutumista jatkossa tai turvata toimeentuloa.

1. Täydentävässä toimeentulotuessa on menoja, joita voidaan normittaa ja ohjeistaa ja joista voidaan kunnassa tehdä päätös ilman sosiaalityön suunnitelmaa.
2. Täydentävä toimeentulotuki voi olla myös osa suunnitelmallista sosiaalityötä, jolloin asiakkaan elämäntilannetta kartoitetaan yhdessä hänen kanssaan.

Täydentävä toimeentulotuki tulee aina perustella asiakkaan yksilöllisestä elämäntilanteesta nousevilla tekijöillä ja toimeentulotukilain mukaisilla tavoitteilla.

3.1 Harkinnanvaraisen toimeentulotuen menot (aakkosjärjestys)

3.1.1 Edunvalvontapalkkio ja maistraatin tilintarkistusmaksu

Edunvalvontapalkkiot eivät ole perustoimeentulotuessa huomioitavia menoja, joten Kela ei niitä myönnä. Koska hakija ei voi itse vaikuttaa kyseiseen maksuun, se voidaan myöntää täydentävänä toimeentulotukena. Asiakkaalla tulee kuitenkin olla ensin perustoimeentulotuen päätös.

Edunvalvojan palkkio samoin kuin muut edunvalvontaan liittyvät maksut, esimerkiksi lupa-asioiden käsittelymaksut, oikeudenkäyntikulut ja maistraatin perimät maksut voidaan hyväksyä täydentävän toimeentulotuen laskelmaan.

3.1.2 Erikoislääkärin käyntimaksu

Kela ottaa huomioon menona ainoastaan silmälääkärikäyntimaksun silloin, kun optikko ei voi määrätä asiakkaalle silmälaseja. Muita yksityisiä erikoislääkärin käyntimaksuja Kela ei ota huomioon menona. Lähtökohtaisesti kuntakaan ei näitä menoja huomioi.

3.1.3 Hammasproteesi

Hammasproteesi hyväksytään perustoimeentulotuessa suun ja hampaiden hoitoon liittyväksi menoksi.

Asiakkaan tulee aina hammasproteesiasian tullessa ajankohtaiseksi pyytää kustannusarviota julkisesta terveydenhuollon hammashoitolasta Kelan toimeentulotukea varten.

3.1.4 Harrastusmenot

Lasten harrastusten tukemiseen voidaan huomioida toimeentulotuen pitkäaikais- ja toistuvaisasiakkaana tai muutoin pitkään pienillä tuloilla (perheen tulot ylittäneet vain niukasti toimeentulotukinormit) olleille perheille **200 euroa**/lapsi/vuosi tositteita vastaan.

Jos lapselle myönnetään harrastusmenot lastensuojelulain mukaisesti taloudellisena avustamisena, menoja ei myönnetä täydentävänä toimeentulotukena.

3.1.5 Hautauskulut ja muut henkilön kuolemaan liittyvät asiat

Hautukseen myönnettävästä toimeentulotuesta päättää pääasiassa se kunta, joka oli henkilön pääasiallinen oleskelukunta. Hakemus ja päätös tehdään vainajan nimissä.

Toimeentulotuen käsittely lähtee kuolinpesän taloudellisesta asemasta ja päätös ja laskelma tehdään kuolinpesälle, kun perunkirjoitus on tehty ja perukirja toimitettu sosiaalitoimistoon. Mikäli kuolinpesällä on perunkirjan mukaan varoja, jotka kattavat hautauskulut, ei hautaukseen myönnetä toimeentulotukea. Kuolinpesän käytettävissä olevat varat tulee käyttää ensisijaisesti hautauskuluihin. Poikkeuksena on hautaus, jossa kuolinpesälle ei löydy hoitajaa ja hautaus on toimitettava ennen pesänhoitajan määräämistä. Tällöin annetaan maksusitoumus hautaustoimistolle ja tehdään perintä kuolinpesästä. Perintäpäätös lähetetään valtionkonttoriin.

Mikäli kuolinpesä on varaton, voidaan toimeentulotukea myöntää kohtuullisiin ja välttämättömiin hautauksesta aiheutuviin kustannuksiin. Seurakunnan hautausmaksun ja hautapaikkamaksun lisäksi voidaan huomioida **enintään 900 euroa** hautaustoimiston maksuun (esim. arkku, kuljetus, kukkavihko). Jos vainaja tuhkataan, voidaan hautaustoimiston laskuun huomioida **enintään 1100 euroa**, joka sisältää krematoriomaksun ja uurnan.

Mikäli kuolinpesällä on realisoitavissa olevaa varallisuutta, voidaan hakemus hautausmenoihin hylätä tai vaihtoehtoisesti tehdä perintä kuolinpesän varoista.

a) Hautapaikka ja haudan hoito

Hautaustoimilain 6 §:n mukaan seurakunta ei voi periä hautapaikasta eri maksua kirkkoon kuuluvilta ja ei kuuluvilta.

Kun vainajalla on oma hautapaikka, saattaa hautakiven ja reunakivien siirto ja paikoilleen laittaminen aiheuttaa lisäkustannuksia. Niihin voidaan myöntää toimeentulotukea, elleivät kokonaiskustannukset nouse kohtuuttoman suuriksi.

b) Kuolinpesän asioiden hoitaminen

Asunnon tyhjentäminen ja muut kuolinpesän tehtävät kuuluvat sille, jolla vainajan omaisuus on hoidettavana tai jolle se lähinnä kuuluu. Ensisijainen vastuu on lähiomaisilla ja muilla perimään oikeutetuilla sukulaisilla. Jos omaisia ei ole, tehtävät kuuluvat isännöitsijälle tai esim. sosiaalitoimen laitoksessa tai palveluyksikössä asuneen osalta yksikön johtajalle. Asunnon tyhjentämisestä tai siivouksesta kuoleman jälkeen aiheutuviin kuluihin ei myönnetä toimeentulotukea.

Sosiaali- ja terveystoimi ei hoida perunkirjoituksia, vaikka omainen jättäisi pesän asiat hoitamatta. Jos sosiaali- ja terveystoimen haltuun jää vainajan omistamaa käteistä rahaa, arvopapereita ym. omaisuutta, ne lähetetään saantitodistuksella tai muutoin todistettavasti omaiselle. Perunkirjoituksesta aiheutuviin kustannuksiin ei myönnetä toimeentulotukea.

Vainajan muihin kuin välttämättömiin hautauskuluihin ei myönnetä toimeentulotukea, vaan ne jäävät kuolinpesän veloiksi.

Mikäli tiedossa ei ole vainajan omaisia tai tämän perimään oikeutettuja sukulaisia eikä testamenttia, tilataan sukuseelvitys ja tehdään tarvittaessa ilmoitus Valtiokonttorille pesänselvittäjän määräämistä varten.

c) Välitystiliasiakkaan kuolema

Välitystiliasiakkaan kuollessa lakkaa varojen välitys kuolinkuukauden jälkeen. Hautauskulut ovat kuolinpesän ensisijainen meno. Poikkeuksena ovat maksusitoumuksiin liittyvät laskut ja maksuosoitukset. Kun tieto asiakkaan kuolemasta on tullut sosiaalitoimistoon, ei välityksestä saa maksaa mitään laskuja eikä välitystiliä saa lakkauttaa ennen kuin on selvitetty, mistä varoista hautauskulut maksetaan. Maksusitoumus hautauskuluihin voidaan antaa välitystilipäätöksestä. Tämän jälkeen mahdollisesti jäljellä olevat varat tulee siirtää kuolinpesän pankkitilille ja maksamattomat laskut lähetetään kuolinpesälle.

d) Muistotilaisuus

Muistotilaisuuden järjestäminen kuuluu pääsääntöisesti vainajan omaisille. Kukkavihkoon myönnetään **enintään 50 euroa/talous**, kun vainaja on lähiomainen. Lähiomaisella tarkoitetaan puolisoa, vanhempia, sisaruksia, lapsia tai isovanhempia.

3.1.6 Henkilöllisyystodistus tai passi

Tämä kuuluu perustoimeentulotukeen ja Kela vastaa käsittelystä.

3.1.7 Kodinhankinnat

Kodin perustamiskustannuksiin voidaan myöntää avustusta poikkeustapauksissa, kun se hakijan olosuhteet huomioon ottaen on välttämätöntä kodin perustarvikkeiden saamiseksi esim. pitkän laitoshoidon tai asunnottomuuden jälkeen. Asunnon todettu (terveystarkastajan lausunto) kosteus- tai homevaurio voi olla peruste myös kodinperustamiskuluihin. Avustus **kodinperustamiskuluihin** voi olla **enintään 300 euroa, summa sisältää sängyn**. Jälkihuoltoon siirtyvien nuorten kalustehankintoihin käytetään ensisijaisesti lastensuojelulain mukaisia itsenäistymisvaroja.

Asiakaskohtaisesti välttämättömiin kodinhankintoihin voidaan myöntää pitkäaikaiselle toimeentulotukiasiakkaalle (asiakkuus kestänyt puoli vuotta) avustusta harkinnan mukaan.

Tarvittaessa äkillisissä tilanteissa (esim. ero) on mahdollista joustaa määräajoissa harkinnalla.

Pyykinpesukoneeseen voidaan harkinnalla myöntää enintään **200 euroa viiden vuoden välein**, jos taloyhtiössä ei ole pesukonetta.

Pölynimuriin voidaan harkinnalla myöntää enintään **85 euroa viiden vuoden välein**.

Omistusasunnoissa asuville lieden ja jääkaappiin hankintaan voidaan myöntää harkinnalla koko summa, edellyttäen, että kyseessä on halvin malli.

Lastenvaunuihin voidaan myöntää enintään **180 euroa**

Lasten sänkyyn voidaan myöntää enintään **90 euroa**

Lasten turvaistuin **enintään 120 euroa**

Sänkyyn patjoineen enintään **130 euroa, parisänkyyn enintään 200 euroa**

3.1.8 Lapsen tapaamisista aiheutuvat kustannukset

Lähtökohtaisesti haettava perustoimeentulotukena.

Yksilökohtaista harkintaa on mahdollista käyttää kolmen kuukauden ajan. Asiakkaan on annettava selvitys menoista ja varattava viipymättä aika lastenvalvojalta. Jos sopimukseen ei päästä ja tapaamis-, huolto- tai elatusasia on viety eteenpäin (käräjäoikeuteen), voidaan harkintaa käyttää pidempään kuin kolme kuukautta.

Lapsen luonapidosta aiheutuneita menoja voidaan hyväksyä toimeentulotukeen oikeutetulle vanhemmalle lapsen todellisen luona olon mukaan, kuitenkin enintään 14 vrk/kk. Kuluina huomioidaan lapsen perusosan ruokarahaa (49 % perusosasta) vastaavat menot siltä ajalta, kun lapsi on hakijan luona.

Kuluina otetaan myös huomioon mahdolliset lapsen tapaamisesta syntyvät kohtuulliset matkakulut halvimman vaihtoehdon mukaisesti. Matkakuluina huomioidaan kotimaassa tapahtuvat matkakulut lapsen tapaamispaikkakunnalle. Matkakulujen tulee olla todelliset ja niistä on annettava selvitys/esitettävä tositteet. Alle 10 km matkoihin (yksi suunta) ei myönnetä toimeentulotukea.

Mikäli lähivanhempi huolehtii osasta lapsen tapaamismatkojen kuluista, voidaan matkakulut huomioida lähivanhemmalle menona siltä osin, kun ne ylittävät lapsen perusosan ruokarahan osuuden tapaamisajalta. Kela ei vähennä lähivanhemman perustoimeentulotuesta lapsen ruuan osuutta tapaamispäiviltä, eikä myönnä lähivanhemmalle matkakuluja.

3.1.9 Hyvinvointilääkkeet, ehkäisy ja rokotteet

Hyvinvointilääkkeiden (esim. nikotiinilaastari, potenssi) osalta asiakkaan tulee esittää lääkärin arvio hoidon välttämättömyydestä ja selvittää, onko niihin mahdollista saada perustoimeentulotukea. Potenssilääkkeiden osalta voidaan huomioida enintään kuusi annosta kuukaudessa. Ehkäisystä aiheutuneet kulut voidaan huomioida täydentävän toimeentulotuen laskelmassa, mikäli Kela ei niitä huomioi.

Harkinnalla voidaan myöntää loislääkitys koko perheelle. Ei koske lemmikkieläimiä.

Rokotteisiin ei myönnetä täydentävää toimeentulotukea.

3.1.10 Matkakulut

Matkakuluja voidaan harkinnalla huomioida opiskelijoille ja työkokeilussa oleville henkilöille, mikäli heille muodostuu oikeus perustoimeentulotukeen ja yhdensuuntainen matka ylittää 5 km. Mikäli julkinen liikenne ei ole käytettävissä, huomioidaan **oman auton käytöstä 0,20 euroa/km, mutta enintään 200 euroa/kk.**

Pääsääntöisesti matkat huomioidaan julkisen liikenteen hinnaston mukaan. Opiskelijoiden on ensisijaisesti haettava koulumatkatukea Kelalta.

Harkinnalla voidaan myöntää päihde- ja mielenterveyspalveluissa säännöllisesti käyville perustoimeentulotuen asiakkaille matkahuollon seutulippuun tai vuosikorttiin maksusitoumus tai **tarvittaessa oman auton käytön mukaan 0,20 euroa/km, maksimissaan 200 euroa/kk.** Pyydettävä toimittamaan todistus käynneistä.

Jos matkakulut liittyvät terveydenhoidon sarjahoitoon, matkakulut haetaan ensisijaisesti Kelasta. Korvaushoidosta aiheutuviin matkakuluihin haetaan ensisijaisesti korvausta Kelasta.

3.1.11 Muutosta aiheutuvat kustannukset

Tämä kuuluu perustoimeentulotukeen ja Kela vastaa käsittelystä. Erityisestä syystä ja tapauskohtaisesti harkiten voidaan myöntää tukea muutosta aiheutuviin kustannuksiin.

3.1.12 Opiskelusta aiheutuvat kustannukset

a) Tulityökurssit, hygieniapassi, ym. vastaavat kurssit ja ajoluvat

Näiden kurssien suorittamiseen voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea silloin, kun niiden suorittaminen on työllistymisen edellytys tai ne muutoin edesauttavat henkilöä työllistymään.

Ensisijaisesti on selvítettävä kustantaako TE-toimisto tai muu taho kurssin.

b) Muut opiskelusta aiheutuvat kustannukset

Opiskelusta aiheutuvat kustannukset katetaan pääsääntöisesti opintotuella. Opiskelusta aiheutuviin kustannuksiin voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea esimerkiksi lukion

oppikirjojen ostoon, mikäli hakija/perhe on pitkäaikainen toimeentulotukiasiakas. Opiskelutarvikkeisiin/työvaatteisiin myönnetään **enintään 300 euroa/vuosi**.

Opiskelulla tarkoitetaan ammattiin valmistavaa koulutusta ja lukiota.

Toimeentulotukioikeuden täytyessä voidaan opiskeluissa välttämättömän **tietokoneen hankintaan** myöntää enintään **250 euroa** kertaluonteisesti.

Työkokeilussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa oleville tai pitkäaikaisille toimeentulotukiasiakkaille voidaan huomioida harkinnalla **80 euroa** työvaatteisiin.

c) Omatoiminen opiskelu

Omatoimista opiskelua voidaan tukea suunnitelmallisesti, silloin kun se edesauttaa asiakkaan itsenäistymistä ja töihin pääsyä tai asiakkaan toimintakyvyn ylläpitoa. Opiskelun tukeminen on osa asiakkaan palvelutarpeen arvioita tai sosiaalityön suunnitelmaa. Tukea voidaan myöntää enintään 300 euroa/vuosi.

3.1.13 Paperittomat

Ensisijaisesti ohjattava paperiton henkilö hakemaan kiireellistä ja välttämätöntä tukea Kelasta. Kela myöntää tukea tarvittaessa ruokaan ja lääkkeisiin. Majoituksen osalta tilanne selvitettävä kunnan kautta.

Kussakin tilanteessa tulee selvittää asiakkaan tilanne ennen tuen myöntämistä.

3.1.14 Perhejuhlat

Kastejuhlien/ nimiäisten, rippijuhlien tai ylioppilasjuhlien järjestämiseen voidaan myöntää enintään 70 euroa/juhla, jos perheellä on säännöllinen perustoimeentulotukioikeus.

3.1.15 Raivaussiivoukustannukset ja ylläpitosiivous

Toimeentulotukilain 7 a §:ssä säädetään toimeentulotuen perusosaan kuuluviksi mm. henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot. Toisinaan tulee kuitenkin eteen tilanne, jossa asiakkaan asunto on perusteellisen, ns. raivaussiivouksen tarpeessa. Tällaiseen siivoukseen voidaan harkinnan mukaan myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

Pääsääntöisesti ylläpitosiivoukseen ei myönnetä tukea. Ylläpitosiivoukseen voidaan harkintaan perustuen myöntää tukea, mikäli se mahdollistaa itsenäisen asumisen.

3.1.16 Ruokaliput

Kiltakallion tai Köpiksen ruokalippuja voi myöntää enintään 3 kappaletta niinä kuukausina, kun asiakkaalla on oikeus perustoimeentulotukeen.

3.1.17 Sairaudesta johtuvat tavanomaista suuremmat ravintokulut

Asiakkaan tulee esittää lääkärin lausunto asiasta, jonka jälkeen voidaan harkita täydentävän toimeentulotuen myöntämistä perusosalla katettavien ruokamenojen ylittävän osan myöntämiseen. Tämä koskee pääsääntöisesti vain välttämättömiä sairaudenhoidossa käytettäviä lisäravinteita.

3.1.18 Sakot ja vahingonkorvaukset

Sakkoihin ei myönnetä toimeentulotukea. Toimeentulotukea ei myöskään myönnetä asiakkaalle tuomittuihin tai soviteltuihin vahingonkorvauksiin.

3.1.19 Palveluasuminen ja palveluasumisen ateriamaksut

Toimeentulotukeen nähden on ensisijaista palveluasumisen asiakasmaksun alentaminen.

3.1.20 Tuettu loma

Useat järjestöt myöntävät tuettuja lomia sosiaalisin perustein lapsiperheille, aikuisille ja eläkeläisille. Asiakas maksaa tuetusta lomasta omavastuuosuuden ja matkakustannukset. Nämä menot voidaan hyväksyä täydentävän toimeentulotuen menoina lapsiperheille.

3.1.21 Vaatteet

a) Romanivaatteet

Romaninaisen hameen hankintaan voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea 400 € kahden vuoden välein. Hameen teettämistä varten myönnetään maksusitoumus ja edellytetään puoli vuotta kunnassa oleskelua.

Muu romaninaisen vaatetus, kuten röijyt ja puserot kuuluvat perusosalla katettaviin menoihin kuten myös miesten vaatetus.

Romaninaisen hame myönnetään 16-vuotiaasta lähtien.

b) Hautajaisvaatteet

Pitkään toimeentulotuen varassa eläneille asiakkaille voidaan lisäksi myöntää avustus **hautajaisvaatteisiin 50 euroa**/henkilö vainajan ollessa lähiomainen.

3.1.22 Vuokravakuus

Kela vastaa vuokravakuuden myöntämisestä. Myös sosiaalityö voi myöntää vuokravakuuden ehkäisevänä toimeentulotukena asumisen turvaamiseksi, mikäli se katsotaan välttämättömäksi. Pääsääntöisesti asiakkaalta edellytetään omavastuuosuutta vakuudesta.

3.1.23 Vuokravelka

Mikäli perhe / asiakas ei ole hakenut perustoimeentulotukea ennen vuokravelan syntymistä, Kelassa tehdään laskelma vuokravelka-ajalle ja myönnetään perustoimeentulotukena mahdollinen laskennallinen vaje.

Maksusuunnitelman tekeminen vuokravelasta on ensisijaista täydentävään/ ehkäisevään toimeentulotukeen nähden. Harkinnalla tukea vuokravelan maksamiseen voidaan myöntää, mikäli asumisen jatkuminen vaarantuu. Pääsääntöisen vuokravelkaa ei makseta kokonaan, vaan asiakkaalle jää omavastuuosuutta. Ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen vuokravelkaan edellyttää sosiaalityön suunnitelman tekemisen siitä, miten asiakas jatkossa selviytyy vuokran maksamisestaan.

4 Ehkäisevä toimeentulotuki

Kunta myöntää toimeentulotukilain 1 § 2 momentin perusteella ehkäisevää toimeentulotukea henkilön tai perheen sosiaalisen turvallisuuden ja omatoimisen suoriutumisen edistämiseksi sekä syrjäytymisen ja pitkäaikaisen toimeentulotukiriippuvuuden ehkäisemiseksi.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää tuen saajan aktiivoinnin tukemiseksi, asumisen turvaamiseksi tai ylivelkaantumisen aiheuttamien vaikeuksien lieventämiseksi.

Ehkäisevä toimeentulotuki on riippumaton siitä, onko henkilö tai perhe oikeutettu perustoimeentulotukeen

5 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki toimeentulotuesta 1412/1997

Asetus toimeentulotuesta 66/1998

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeudesta 812/2000

Hallintolaki 434/2003

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 221/2003

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001

Laki lapsen elatuksesta 704/1975

Laki maahanmuuttajien kotoutumisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 1386/2010

Ulkomaalaislaki 301/2004

EU/ETA –kansalaisia koskevat säännökset

Sosiaali- ja terveysministeriön opas toimeentulotuen soveltajille 2013:4

Toimeentulotukea myönnettäessä sovelletaan toimeentulotukilakia (1412/1997, asetusta 66/1998 sekä sosiaali- ja terveysministeriön toimeentulotukilain soveltamisoppaan (2013:4) ohjeita sekä kuntainfoja, jotka liittyvät toimeentulotukeen.

Kunnan toimeentulotukilain menettelytapa- ja soveltamisohje on tarkoitettu täydentämään em. säännöksiä ja takaamaan asiakkaille yhtenäisen käytännön toimeentulotukilakia sovellettaessa. Viranhaltijan päätökset tulee perustella ohjeen lisäksi toimeentulotukilain perusteella.